

odhadovaný čas na vypracování: 30 (+ 9 minut video)

cíle videa: představit koncept a důležitost právního státu, uchopení termínu demokracie v souvislosti s rozvojem občanské odpovědnosti, propojení souvislostí mezi demokracií a nezávislými médii

METODIKA

Úkol 1: Pojd'me si zafilosofovat – skupina 4–5 studentů

Jak by vypadala společnost, kdyby přes noc zanikly všechny státy?

Zkuste se zamyslet nad všemi věcmi, o které bychom přišli a jak by byly nejspíše nahrazeny.

Úkol 2: Právní státy ve světě a doma – skupina 4–5 studentů

Ve zprávách často můžete slyšet o úpadku právního státu konkrétních zemí, občas dokonce co by kamenem dohodil od našich hranic. Evropská unie, ale i některé další nezávislé organizace často zveřejňují reporty na toto téma, ve kterých pozorně studují spoustu aspektů daných států. Jedná se především o:

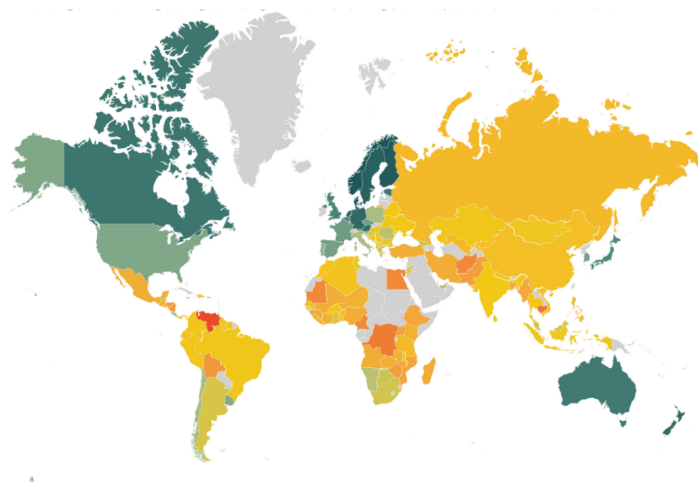
- nezávislost, kvalitu a efektivitu soudních systémů
- právní rámce pro boj s korupcí a její prevenci
- svoboda a pluralita médií a ochrana poskytovaná novinářům
- procedury pro tvorbu a schvalování zákonů

a) Víte, jak se v takových reportech obvykle vede České republice? Zkuste se zamyslet nad tím, jak se nám daří naplňování výše zmíněných aspektů právního státu.

- Máme nezávislý soudní systém?
- Jak dlouho u nás trvá, než se obviněný v soudním řízení dočká rozsudku?
- Znáte nějaké velké české korupční kauzy?
- Jsou naši novináři v nebezpečí?
- Jak často schvaluje sněmovna zákony v nouzovém režimu bez potřebné rozpravy?

Diskutujte odpovědi na tyto otázky ve skupinách a potom si můžete výsledek ČR v reportech právních států ověřit online. Například na stránce <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global/2022>

b) Zamyslete se nad tím, ve kterých evropských zemích by podle výše zmíněných metrik mohl být právní stát vážně ohrožen. Nápomocná vám v tomhle může být tato mapa:

Jednu ze zemí si vyberte a za domácí úkol si najděte, jak v ní došlo k úpadku právního státu. Je příčinou nějaký konflikt, polarizace společnosti nebo pouze ambice jednoho člověka? Jak se vládnoucí straně podařilo potlačit nezávislost dosavadního právního systému?

Úkol 3: Práva kolektivní versus práva osobní

Níže jsou uvedena některá základní lidská práva, která najdeme například ve Všeobecné deklaraci lidských práv vytvořené na půdě OSN, která byla schválena Valným shromážděním v roce 1948. Jedná se o právně nezávazný dokument, který ale stále slouží jako základní a nejdůležitější dokument pro všechny mezinárodní lidskoprávní úmluvy.

právo pokojně se shromažďovat, právo svobodně rozhodovat o své národnosti, právo na příznivé životní prostředí, právo na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, právo na ochranu kulturních památek a přírodních zdrojů, každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno, právo na přístup k informacím, právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, svoboda projevu, právo na přírodní zdroje

individuální lidská práva	kolektivní lidská práva

Úkol 4: Demokracie nade vše?

Všichni víme, že zdroj moci vlády v České republice je demokracie, tedy jinými slovy vláda lidu. Znáte nějaké jiné systémy, které jsou nebo byly ve světě uplatňovány? Zkuste podle svých vlastních znalostí přiřadit v tabulce země a zdroje moci jejich vlád.

stát	zdroj moci vlády
	teokracie
Dánsko	
Čína	
	oligarchie
Írán	
	autokracie

Úkol 5: Svobodná novinářina pojistkou demokracie

Podělte se navzájem ve skupinách, jaké zpravodajské weby v Česku sledujete. Zkuste si o zmíněných webech najít co nejvíce informací. Jsou nezávislé? Jedná se o objektivní zpravodajský web nebo názorový deník? Jak myslíte, že to ovlivní jaké zprávy na něm naleznete? K vyhledání informací můžete použít například <https://www.nfnz.cz/rating-medii/>